

Aire Valdur

MILLAL ... ?

Mariín Kirjastus

2021

ISBN 978-9916-9690-0-7

Kujundus ja küljendus: Mari Luhaäär

Trükikoda: Booksfactory

C - Aire Valdur

MA TÄNAN TEID !

Mari ja Ingvar Luhaäär

Ingrid Spitz

Piret Anvelt

Mirjam Vinkler

Jaana Toss

Marika Markus

Madli Mary Peterson

Urmas Juuse

Ene Tasa

Ja suur, suur aitäh Alutaguse vallavalitsusele!

MILLAL ... ?

Millal kirjutasin esimesed luuleread,
seda küll ei tea.

Vahepeal on lehed koltund,
kuigi neid sai hoitud.

Luulekevad andis tõuke taas,
paberile panna iga fraas.
Värsse reas on mitmeid,
mõned neist on väga lihtsad.

Vahel öösel ärkan,
mõni mõte peas siis tärkab.
Selle kirja panema pean ruttu,
muidu hommikuks kõik kadunud on uttu.

Nii on kokku saanud luulevihik,
kuigi see ei olnud algul sihiks.
Tänama pean kõiki abistajaid,
selle kallal madistajaid.

MEMMED JA TAADID

Maailma kaardile,
kantud on Eesti.
Metsad ja järved,
rabad ja sood.

Kuidas on aga, vanadekoduga lood?
Memmed ja taadid,
ootavad meilt
soojust ja armastust, mõistmise keelt.

Ka nemad on olnud ju noored
ja kanda on neil nüüd elukoorem.
Anname eakale rahu ja rõõmu
elusügisest magusa sõõmu.

Foto autor Mirjam Vinkler

VIHMASADU

Vihmane on väljas ilm,
puhub tuul nii kõle külm.
Lapsed toas kõik mängivad,
noored klubis ängivad.

Õhtuks kõik on väsinud
ja nüüd nad hoopis lesivad.
Taas, kui koidab hommik,
jalga tõmba kummik.

Kuid, kui poole päevast paistab päike,
kohe saab kõik asjad paika.
Jalast viska kummik,
päev on kaunim kui see hommik.

ISA

Mu kallis isa !
Sa oma tööde hulka lisa
õpetused targad,
laused selged otsekoheised.
Oled mulle juhiks,
ükskõik, kus rajal ma ei rühiks.
Mu hirmud peast sa pühid,
et koolipingis pükse
niisama ma ei nühiks.

RÄNNUMEEES

Puu lehtede sahnal,
vihma sajus, ladinal.
Üksik rändur kaugel teel,
üsna kurb on tema meel.

Läbi käinud kaugeid maid,
pilkupüüdvaid sadamaid.
Nüüd ta kõnnib metsateel,
läbida on orud veel.

Kui sinnani ta jõuab
siis keha puhkust nõuab.
Rändur peatub hetkeks,
kogub jõudu edasiseks retkeks.

Puhkus läbi,
orav oksalt maha viskas käbi.
Rändur tõuseb, sirutab
ja edasi siis kiirustab.

Ootamas on mäed ja järved,
jalad olema tal peavad kärmed.
Sihtpunkt mitme päeva kaugusel,
seal kust retk sai alguse.

TUNDED

Metsaserval oja ääres,
kohtus tüdruk poisiga.
Nad teadsid üksteise nõrkusest
ja andsid vande igavesest sõprusest.

Möödusid siis päevad
ja möödusid ka kuud.
Möödusid veel aastad
ja sõprusest sai muu.

Sõprusest sai armastus,
see polnud lihtne lavastus.
Poisil kindel kavatsus,
avaldada armastust.

LAEV SADAMAS

Kuused kummardavad uhkelt kuule,
varjud kauni jume annavad nüüd puule.
Õo see näitab virmalisi,
õhus lendleb kimalasi.

Sel ööl on tume taevas
ja sadamasse jõudnud kauged laevad.
Kui hetk seisatad seal rannal,
tunned, kuidas pimedus su mõtteid kannab.

Varjud mänglevad su juustes,
kuuskedel on elu juurtes.
Kumab valgus laevas suures,
rahvas seisab selle juures.

Kell on löönud üle südaöö,
kõigil seljataha jäänud päevatööd.
Ka pidulised lahkumas on laevalt,
kuu rõõmsalt seda kõike vaatab taevast.

AEG MAHA

Linnukesel nokk on pesas lahti,
laps näeb loomaaias väikest ahvi.
Sina aga restoranis tõstad söögiks kahvli,
õpetaja klassi ees seab sõnad ritta tahvilil.

Kõigil nõnda palju teha,
mõni nuriseb, et miks mul selline on keha?
Võtta kätte heinareha,
kohe kauniks saab su keha.

Nuriseda pole mõtet,
vahel tuleks lihtsalt istuda ja teha lõket.
Teha korda sassis mõtted
nii pikapeale selgeks saab kõik eluvõtted.

JUBA TULEB SUVI

Kuusel punetamas noored käbid
kevad saamas ongi läbi.
Tulemas on suvi kuum,
puhumas on lõunatuul.

Pilverüinkad taevast kadunud,
sueks puud kõik ritta oled ladunud.
Tuul, et puhuks läbi puude,
kuivataks neil märjad kuued.

Ka muruniiduk saab nüüd tööd,
ununeda võib nii lõunasöök.
Aiatööd on nõnda palju,
sina aga kõrval räägid mingeid nalju.

Praegu aeg on teha tööd.
Kas oled nõus ja kampa lööd?
See ja see on vaja teha,
hiljem kinnitame keha.

LIIKLUSUMMIK

Olen autos palavas,
seisan liiklusummikus.

Tunne,
kui märjas kummikus.

Teele tormanud on kitsekari,
see on ohtlik mitte nali.
Üks neist loomadest on viga saanud,
liikluskorraldaja asju klaarib.

Sulgeme nüüd hetkel selle tee,
sest aega läheb veel.
Sõitkem ümber metsatukka,
üks kitsepoe on jäänud kinni kraavimutta.

Inimesed olge kannatlikud,
õnnetusi juhtub ikka.
Rahvas tahab aga koju minna,
mõni maale, mõni linna.

Mõne tunni möödudes,
asjad jälle rööbastes.
Liiklus saabki avatud,
mõni veel on sellest rabatud.

Foto autor Mirjam Vinkler

„KUULA.ME “

„KUULA.ME “ projekti,
Kurtna noortekas ka tehti.
Kõik veel oli hajutatud,
pintslid asfaldile vajutatud.

Maalitud said karud, murakad,
lapsed rõõmsad, mitte ulakad.
Igaüks sai kätt seal proovida,
tuli seda lihtsalt soovida.

Tulemus sai super lahe,
see oligi ju kõigi tahe.
Pilt kokku põimib kogukonna loo
ja mälestused meile koob.

RANDA

Täna lasteaia lapsed lähevad randa,
kasvatajatel tähtis vastutus on kanda.
Päike juba kõrgel taevas,
lapsed rõõmsalt väravas on naermas.

Võtame kõik kaasa rannalinad.
Teie ka - õpetajad Tiina, Merike.
Varsti saabub meie buss,
olema siis peame kuss.

Peagi saame kohale,
paneme siis rannalinad rohule.
Õpetaja Karin reegleid selgeks seletab,
mõni juba vette meelitab.

Mitu tundi järvevees,
ära väsitab ka see.
Selleks korraks saigi lõbu läbi,
keegi bussi tulemas sealt nägi.

Asjad kokku korjame,
bussi peale tõttame.
Kodu poole algab sõit,
see oli justkui loto võit.

Foto autor Madli Mari Peterson

JAANILAUPÄV

Jaanilaupäeval süütame tuled,
paneme lehvima SINI-MUST-VALGE.
Öö hakul öhk on veidike karge,
rahvas seda ei karda.

Jaaniöö muusika tantsule tirib,
keerutab jalga nii vana, kui noor.
Pole asja ka sellest, et pooleli jäänud mõnel on kool -
tähtis on ühtekuuluvus ja hool.

Kui jalad on tantsitud villi
ja kustunud söed on grillis.
Samm- sammult koidab varane hommik,
kontides väsimus ja mõtetes ummik.

Igäüks vaikselt nüüd lahkub,
mõni teisele küütigi pakub.
Lõkkest tõuseb veel suitsuvinet
ja tunda on möödunud jaaniöö lõhna.

TÕMMU KAATRIMEES

Kivine on siin see rand,
veriseks on saanud jalakand.
Rannalina maha laotame,
mõne saladuse teineteisel paotame.

Kui jalale on pandud plaaster,
kaldalähedusest mööda sõidab kaater.
Vesi pritsib kahte lehte,
no tõesti - ärge nõnda tehke!

Märjaks sai kõik varustus,
kaatri juht vist arutu.
Asjad kokku korjame
ja juuksed lahti harjame.

Seame sammud rannakohvikusse,
magus jäätis maitseb hästi.
Hetke pärast seisab meie ees
kena tõmmu kaatrimees.

Andeks andke kenad neiud!
Nõnda polnud mõeldud see,
jäätise teil välja teen,
päikseloojangul ka kaatrisõidu järvevel.

SUURPERE

Kaugel metsas kena majake,
sinna viib vaid kitsas rajake.
Paljulapseline pere elab seal,
seda külarahvas teab.

Pereema usin, kärme,
puhastatud saab kõik kilud, räimed.
Isa aga põllutööga tegeleb,
selles majas keegi diivanil ei vedele.

Iga laps saab abistada,
pärast vihmasadu poris pladistada.
Maal elades on rõõmu palju,
ise mõtlevad nad välja nalju.

Päev, kui saanud läbi,
keegi tundma ei pea häbi.
Kõigil tehtud oma tööd,
nüüd võib kõhtu panna õhtusöök.

Hiljem ootab pehme voodi.
Kellel on veel magustoidu soovi?
Kui ka see on proovitud,
magusam on uni hoopiski.

MÕTTELEND

Meil on haruldane kliima
ja suvi annaks justkui tiivad.
Need kõikjale meid viivad,
ei kohuta ka piirang.
Varsti rannahooaeg jõuab kätte,
mõni grillideski kuulab Tättet.
Hetke - unustades end,
peast käib läbi mõttelend.
Et, kas kohtuksime täna rannas?
Mis siis, et pind sul kannas -
selle välja tõmmata ju annab.
Või siis ise sind ma kannaks,
hiljem hoopis arstiabi annaks.

EKSINUD TEELT

Vihma sajus, tuulte rajus
astun mööda metsateed.
See viib sinna, see viib tänna,
aga kuhu viib siis see ?

Juba hajub valgus,
muutub lausa hämaraks.
Astun kolmandale rajale,
ehk viib see siis lähemale majale.

Kõnnin kaua sellel rajal,
hõikan, kuid vastu kostub kaja.
Pimedamaks läinud veelgi,
otsida ei oska mind siit keegi.

Astun veidi rajalt kõrvale,
suure kalda servale.
Seisatan ja puhkan hetke,
võtan taas siis ette retke.

Täiskuu taevavõlvil näitab teed.
Aga kuhu viivad need ?
Keeran veidi paremale,
nüüd vist leidsin õige tee.

Öökull huikab ülal puul,
pilv on hõivand poole kuust.
Lasen kuuldavale laulu oma suust,
nii kõnnin mööda mitmesajast puust.

Juba hakkab koitma kaunis suvehommik,
kuulen kaugelt kuidas haugub minu lemmik.
Varsti jõuan majani,
vanamemm siis küsib: „Kus olid selle ajani?”

ÜKS PILGUHEIT

Kurvameelselt silma heitis
väsinud pargipink.
Tule anna elu uus,
pane meile selga kena kuub !
Tuuled tormid teinud oma töö,
tule, käed sa külge löö !
Ajaratas väsinud,
nii kruvi, kui ka polt,
eemaldame mõlemad - nad on ju täitsa kõverad.

Sumedalt sumiseb trell,
kiirelt liigub kell.
Veidike veel,
nii olemegi õigel teel.
Lisame veel veidi värvi,
parandused siit ja sealt,
vaatame nüüd otse, küljelt ja ka pealt.
Jah - natukene parandada sealt.

Päike liigub juba pilve taha,
nüüd istume kõik maha.
Jah palju oleks siin veel teha.
Tule sinagi käed külge löö,
üheskoos läheb libedalt see töö !

Mõtteis alati sa seda meeles pea:
kus näed laita,
seal tule aita,
oma kodupaika.

Foto autor Jaana Toss

SEAL RANNAL

Seal tuulisel rannal, kaljuserval
ootasin sind kaua,
sa lubasid ju tulla.
Meri muutus aga tormiseks,
taevas sähvatas piksenool,
see justkui tabas mind.
Ootasin veel tunde,
meri muutus karmiks
ja pikselööks mu südamesse jättis armi.
Mu meeltes ja ka südames
valitses siis kaos.
Sa võinuks olla aus.
Miks lasid oodata ja loota ?
Ise olles kaugel.
Kuhu kadusid kõik tunded ?
Õhkõrn armastus.
Sa põhjustasid valu.
Kuid sind iial ma ei palu.

KEVADE TULEK

Aasa serval liblikas,
rohus väike ritsikas.
Taevavõlvil linnuke,
järves kala pisike.
Kõigil neil on oma elu,
nagu lastel mänguks lelu.

Ennäe - see majaäärne peenar
ja ka see seal kaugel eemal !
Juba näitamas on õite ilu,
mis siis, et ilm veel vahel vilu.

Igal õiel oma jume,
mõni hele, mõni tume.
Päiksesäras avanevad õied,
väetised sa valima pead õiged.
Õite ilu näed siis hilissuvel,
ennem kui taas sügis tuleb.

KEVAD JA SIIS SUVI

Päike sillerdama paneb järvevee,
konnakene hüpleb juba teel,
lastel selle üle juba rõõmus meel.
Kevad meie poole sammub,
teda ootasime ammu.
Külmataat veel endast märku annab -
muudkui paigal tammub.
Tal aeg on minna ammu.
Kevadele soovigem nüüd jõudu, rammu.
Kevad tuli veidi hilja,
suvi pani selle endale ka kirja.
Annan kevadele aega,
et saaks aias tehtud tööd kõik saega.
Mulda pandud seemned ja kõik mugulad,
hiljem näeme,
kuidas kasvavad ja missugused.

KÕIK TÄRKAB

Kevad toob kuuldele linnulaulu,
suvel saab näksida hernekaunu.
Kevadel kõik alles tärkab,
igäüks meist seda märkab.
Suvel on varuks nii päikest kui äikest,
see rõõmustab suurt ja väikest.
Kevadel luuakse paljutki uut,
kutsul sai õuel valmiski kuut.
Kevadel ojades vuliseb vesi,
nii mõnusalt maitseb mesi.
Õuel kiisuke samuti lesib.
Vahel tormituul lehti räsib,
ema siis tупpa minna meil käsib.
Temagi töödest on veidike väsinud.

ARMASTUS KEVADES

Õö hämaruses tibamas on vihma,
loodame, et miskit siis ei lähe kihva.
Kõrgel metsapiiri taga
kumamas on kuldne kuu.
Noor neiu pargipingil
peiule on andmas suud.
Kuu näitab ööpimeduses armunutel valgust,
suur armastus siit saab vist algust.
Mahe kevadhommik koidab peagi.
Armsamad üksteise embuses,
hommikuse tuule leebuses.
Ei tahaks veel üksteisest lahkuda
ja armusõnadest veel jahtuda.
Kuid peiul aeg on minna,
neid kurvameelselt jääb veel sinna,
hiljem bussiga ta sõidab linna.
Mälestus sest ööst veel kaua mõlgub meeles
ja armusõnadki on justkui keelel.
Elu mängis aga vingerpussi,
ajas noorte suhted sassi.
Aastaid hiljem samas pargis - sellel pingil
kohtusid and taas.

Mõlemal seljataha maha jäänud abielu.
Need ei läinud hästi,
kõik oli justkui risti rästi.
Hoides nüüd siis teineteise käest
meenus kaunis armastus
ja tunded nende südameis.
Sel koidikul siis lahkutigi koos
ja õnnelik sai lõpp sel lool.

LIBLIKAS TOOB

Liblikas kevade toob
ja rõõmu juurde ämblik koob.
Pääsuke räästa all pesa loob
ja kutsugi trepil joob.

Mesimumm lendab eemal,
temal on teised teemad.
Rohutirts siristab rohuliblel,
võilille juur on veidike kibe.

Põrnikas põriseb põõsas,
kiisu peesitab päikese lõõsas.
Konnake krooksub ka tiigis,
kevad on kätte jõudnud vist siiski.

SUVEKODU

Kevadel armastus kosutab hinge,
suvi maha võtab kõik pinged.
Käsikäes astume minna,
seljataha jätame tolmuse linna.

Suvekodus sisse seame,
vahel end seal juures neame.
Miks üldse läksime me linna?
Kas meelitasid odavamad hinnad ?

Igal suvel avame ukse,
see kuuldavale toob iga me südametukse.
Aeg on nautida suvist ilma
ja võrkiigel sulgeda silmad.

ÖÖ JA PÄEV

Öö saabunud sadama üle,
unne suikunud terve küla.
Enam ei kostu autode müra,
notsu isegi tühjaks söönud on küna.
Hommik taas koidab kukelaulu saatel,
mõni juba naudib vaadet.
Öö vajub tasapisi magusasse unne,
päev sellest uhkust tunneb.
Päike pilve tagant märku annab,
et selga kleit nüüd tuleks panna.
Sõbralegi teada anna,
et nokakat võiks kanda
ja siis jalutada randa.
Ujumiseks vesi küll veel jahe,
kuid kõndimiseks tuul on mahe,
hoidma peame siiski pikivahet.

SEISATA

Mõtteid kogun veidi
ja siis selga panen suvekleidi.
Väljas kaunis suveilm,
päiksepaistest kissi läheb silm.
Astun paljajalu rohul,
pole karta enam, et saab nohu.
Õrnad tuuleiilid paitavad
ja soojust juurde tuua aitavad.
Sinagi nüüd astu murule,
küll pärast aega minna on sul turule.
Seisata ja sule silmad,
tunneta, kui kenad on meil ilmad.
Kui sa seda kõike tajud,
mõtteis justkui unne vajud.

Foto autor Urmas Juuse

SINI-MUST-VALGE

Maapind must mullane,
päev valge, päiksekullane.
Sinine vist saadud rukkilillest,
valge karikakra küljest,
must põlenud puidusüstist.
Miks seda kõike minult küsid ?
Sest merelained sinetavad,
luiged nendel valendavad.
Õõ pimeduses mustaks muutub meri,
lipp tormist tuppa too
ja kokku keri.
Nii Eesti lippu alati sa hoia aus,
pidupäeval töös tee kindel paus.
Vabariigi aastapäeval ja ka lipupäeval,
oled sa siis maal või laeval,
SINI-MUSTA-VALGET
kanna põlvest-põlve julgelt.

NÕIDUSE JA MAAGIA PÜHA

Volbriööl süütame kõik lõkkes,
ületame kõik nõidumise tõkkes.
Tuletame meelde loitsu võtted,
ühendame käed ja võtted.
Nõiajook sai joodud,
vorstid juurde söödud.
Tantsusammud tantsitud,
loitsud juurde lausitud.
Igaüks saab nõiaks ristitud,
keegi selle peale itsitab.
Kauge möödujagi silmi kissitab
ja hetke seisatab.
Tühjaks sööme laua,
sest pidu kestab üpris kaua.
Nõiad juba väsinud,
pingi serval lesivad.
Aeg lõpetada pidu,
maapinnale on tekkinud ka udu.
Igal nõial oma kodu,
neid lendas täna terve rodu.

Foto autor Mirjam Vinkler

KODUKANT

Põllumees põline,
traktorist õline,
talvel maapind lumine.
Kevadel tärkamas elu,
koduhoovi taga rohune keltu.
Kaugele kostub sealt laste naeru,
hobune väljal sööb mõnusalt kaeru.

AJARATAS

Oja ääres paadi serval
näha väikest aeru.
Minu silm seletab veel seda vaevu.
Kunagi veel nägin kaugel
selle maja serva taga seismas kaevu.
Vahel ajab mind see nõnda raevu,
et silm seletab veel vaevu -
hästi näen veel merel sõitmas suuri laevu.

EHE

Üle mägede ja maade
keegi üles leidis muistse aarde.
Enne seda uuriti seal igasugu kaarte,
et saada sellest ülevaade.
Selleks aardeks muistne ehe !
Mida sellega küll teha ?
Küllap läheb muuseumisse.
Kõik see lugu jõudis uudistesse.

KOROONAAEG

Sel raskel koroonaaajal
igäüks peab suutma olla omal rajal.
Lapsed ihkavad ju kooli,
valmis on ka pingid toolid.
Õpetajad internetist väsinud,
väljavaated seal on veidi kasinad.
Sõpradega kokku tahaks saada,
maha pidada ka väikse laada.

ÕPILASMALEV

Marika ja Mirjam,
pidevalt nad panevad seal miskit kirja.
Vahel kaua, õhtul hilja,
tuled põlevad ja kostub kilkeid.
Malevasse registreerimine algas,
igäüks seal välja teenima peab palga.
Puhke ajal sirutame jalga,
enne kui taas töö seal jälle algab.
Kätte jõudmas lõuna aeg,
tasuda nüüd tuleb kõhule see vaev.
Pärast lõunapausi
igäüks peab puhtaks pesema ka oma kausi.
Nüüd on vatsad täis,
rühmaülem kõigi juures käib.
Puudu on ju keegi !
Mulle nõnda näib.
Kas malevas siis tõesti
nõnda asi käib?
Kohe algab väljasõit,
bussi - otsekohe kõik!
Lõpuks päev on õhtus,
välja teenitud on puhkus.
Homme sama hooga,
rõõmus meel ka kaasa tooge.

Foto autor Mirjam Vinkler

HIRED

Taevasinas, piksesäras
värelemas kuldsed kiired.

Sara ääres, augu serval,
sibamas on hiired.

Kassipoeg see hiilib trepil,
hiired aga sellega ei lepi.

Kiirelt sibavad nad urgu,
kassipoeg, ah - las nüüd tulgu.

NII TUNDUBKI

Rukkilill ja rukkileib -
see on eesti rahva leid.
Sini, must ja valge
naerule lööb igäühe palge.
Verivorst ja sült
ning sinna juurde mõni ürt,
karaskit ja mõdu,
siis elu tundubki nii lõbus.

VANATAAT

Pärnapuud on täies õites,
suvi suutiski siis võita.
Pilve tagant piilub päike,
loodame, et õhtul pole äike.

Aiapeo siis käima lööme,
kõhud vorstist punni sööme.
Mõni viisijupi alustab,
keegi lihtsalt aiaääres jalutab.

Meid ei häiri sääsepirin,
endal pleedi peale tirin.
Nõelata nad nüüd ei saa,
eemal vehib habemega taat.

Kuulge noored!
Tahaks kõndida sest külast läbi.
Olin alles väike veel,
kui jalutasin sellel teel.

Tulin kaugelt maalt,
jutustas siis vanataat.
Tahaks leida lapsepõlve sõpra
ja kinkida tal õllekappa.

OOTUS

Sel tuulisel ja pimedal sügisööl
tundsin, kui kiirelt mu süda lööb.
Teadsin, et midagi juhtus.
Sa ütlesid vaid,
et vajad nüüd puhkust.
Möödusid tormituuled,
saabusid päikselised päevad.
Kas sind mu silmad veel näevad ?
Või aastad sinuta mööda lähevad.
Ikka ja jälle ootan sind,
kuid taevas lendas vaid Sinilind.
See ootus kurvastas mind,
kas tõesti ei näe ma enam sind ?
Mu unelmate Sinilind.

Foto autor Aire Valdur

SA LAHKUSID

Sa oled nüüd paigas paremas,
kuid me olime kui kaksikud.
Sina poiss ja mina tüdruk,
me mängukaaslased.

Koos mängisime hoovi peal,
korjasime ära ploomid sealt.
Ronisime katusteil
ja marju sõime metsa all.

Olid aastaid kolm must vanem
ja mõnes asjas minust parem.
Sa õpetasid mulle palju
ja koos sai tehtud igasugu nalju.

Üks hetk - ja sa lahkusid.
Sinust ingel sai.
Kätte polnud jõudnud isegi veel mai.
Tehku taevas Sul nüüd INGLID pai.

ALEVILAAT

Kurtna -
buss peatub,
väljub eakas mees.
„Hei, kus lähed, vanataat?“
Küsib noormees teelt.
„Kuskil olema ju peab siin laat,“
vastab rõõmsameelne taat.
Sammud seab siis mõisapargi poole,
eemalt märkab juba pinke toole.
Astub ligi koogiletti,
nii saab suhu moosimekki.
Marsib läbi terve laadaplatsi,
lahkudes ta ostab kaasa leivapätsi.
Lehvitab siis minnes veel,
ja juba ongi taat siis teel.

Foto autor Jaana Toss

VANAD MAJAD

Aja hammasrataste vahele jäänud on mõningad majad
ja nende juurde viivad üksikud rajad.

Seal kaugel külas seisab mõis,
peenra serval veel üks kena õis.

Ammu pole keegi käinud siin,
ära lõigatud elektriliin.
Sammaldunud kõnnitee,
takjaid õnneks pole veel.

Mõisapargis langenud on puud,
koristust siin vaja suurt.
Annaks keegi elu uut,
parandaks ka maja suurt.

Nukralt seisvas majas,
su hääl ja selle kaja.
Neis on mälestusi palju -
nad seisavad kui kaljud.

Foto autor Mirjam Vinkler

SUVEVAHEAEG

Suvevaheaeg sai algust,
keha rannas päiksevalgust.
Nüüd on lastel lusti lõpmata,
mööda rannapromenaadi lipata.

Ei pea tõusma vara hommikul,
ega olema ka juuksed sirgu kammitud.
Õhtul hiljem voodisse,
vahel tahab ununeda see ju hoopiski.

Suvi on ju lahe aeg,
ununeb kõik õppimise vaev.
Laadima ju sügiseks end peab,
seda igaüks meist teab.

SÜNNIPÄEV

Täna on mu sünnipäev,
juba aknast päikest näen.
Kiirustades välja lähen,
ukselävel seisma jään.

Kas saan aasta vanemaks ?
Veidike ka paremaks,
natukene targemaks,
mõistus selgeks, kargemaks.

Juba õnnesoovijad
laualt torti proovivad.
Nad nõnda minust hoolivad
ja hiljem kodupoole roolivad.

JÄRV

Kurtna järvestikus palju järvi,
sügisel kõik puud ja põõsad eri värvi.
Mõnd inimest seal ajab närvi,
nähes liiva alt plastpudelite servi.

Kalda serval päikse lõõsas
keegi pikutamas põõsas.
Puu varju annab,
tuul soojust edasi sealt kannab.

Päiksekiired järvepinnal
kuldselt tantsu löövad.
Matkajad seal lõkkel
küpsetatud vorste söövad.

Õhtuhämaruses helendamas juba kuu,
kaunis näeb nüüd iga põõsas, puu.
Vaikinud ka soe ja mahe rannatuul.
Haigutus on juba suul.

KEVAD-SUVI

Kevad õrnalt paitab
suve kuldseid lokke.
Tulemas on sinu aeg,
see on rõõm mitte vaev.
Päike lõõmab palavalt,
kuid külmataat see piilub vahel kavalalt.
Sinu aeg on läinud,
kevadki on oma rada käinud.
Aeg on suvel tulla,
soojendada kõike päiksekullas.
Kevad pikkamööda taandub,
suvi justkui maale maandub.
Kirjatuvi teele naaseb,
kevadväsimuse ära saadab.

KOLM ÕIT

Õö pilkases pimeduses
südamevalus ja kibeduses
kannan endaga kaasas
toda suve sellel aasal.
Aasalt korjasid kolm õit
ja noole siis
mu südamesse löid.
Järgmisel suvel sa ütlesid,
et enam ei tule,
et leidsid kaunima nurme
ja vaatad nüüd seal
sarmikaid kurve.

KEVAD

Kevad käes ja tibud väljas,
metsloomad pole enam näljas.
Karu piilub koopast,
pääsukene päikest ootab.

Kureema on nii kaval,
otsekohe konnakese tabab.
Õöbikutel laul on rabav,
otse südamesse tabav.

Päeval päike paitab linnutiibu
öösel kuu toob une viivuks.
Õökull mõtleb aga sõnu,
mis tema laulu veelgi võluks.

AEG

Aeg see lendab linnutiivul,
fotodest saab täis nii riiul.
Aastad kaovad ajalukku,
valu annab tunda ühtepuhku.

Meenutame aegu nooruspõlvest,
kogu sellest rõõmust, õnnest.
Nüüd on lapsed suured,
mõnel neist veel kodus juured.

Jõudu jaksu jätkub veel,
rühkida sel eluteel.
Palju asju tehtud on,
palju tahaks proovida.

Kuigi aega peatada ei saa,
elama peab nii või naa.
Õnnelik peab olema,
toime lihtsalt tulema.

SEE KÜLA TEAB

See on koht,
kus järv ja mõned majad,
lapsed heinamaal on sisse tallund rajad.
Sel külal rääkida on palju,
slaide mälus miljoneid.
Ta teab täpselt,
kuidas tütrest ema sai
ja emast vanaema.
Mälusopis pildid,
kuidas tehti heina vanasti.
Vahel rõõmust mure sai
ja tunti leina.
Kõigega on rinda pistetud
ja vahel raskest tööst
ka patja nutetud.
Kuid on olnud rõõmuhetki,
mis ei iial unune.
Abielud, sünnid -
elu läheb edasi.
Tehes tööd ja tundes rõõmu -
vot just sedasi.
Hommikul kui särab päike
või kui tibab vihma,
süda elada meil siin just ihkab.

PUHATU

Puhatu -
sõidutee ja metsatuka taga
kogu küla koidikul veel magab.
Kuid kui tõuseb päike,
külavanem Kaja teeb seal oma käike.
Tänaseks on aastaid kümme,
soovime kõik koos siis õnne.
Igal pidupäeval kerkib vardas lipp,
Karlil alati on varuks mõni nipp.
Küll on tehtud õnneloose,
küpsetatud kooke,
pandud peale moose.
Kohal käinud helikopter.
Ene teab, kuis käima panna stopper.
Lastel jagub mängurõõmu,
puhkeajal saab ka kosutava mahlasõõmu.
Aeg on siiski armutu
ja kell ei ole arvutu.
Seier näitab tavaliselt südaööd,
kuid külaplatsil -
veel ikka keegi tantsu lööb.
Kui jalad villi tantsitud
ja öö on peitnud päeva,
viimsed külalised siis ka koju läevad.

Foto autor Ene Tasa

SISUKORD

MILLAL ... ?	5
MEMMED JA TAADID	6
VIHMASADU	8
ISA	9
RÄNNUMEEES	10
TUNDED	11
LAEV SADAMAS	12
AEG MAHA	13
JUBA TULEB SUVI	14
LIIKLUSUMMIK	15
„KUULA.ME “	17
RANDA	18
JAANILAUPÄEV	20
TÕMMU KAATRIMEES	21
SUURPERE	22
MÕTTELEND	23
EKSINUD TEELT	24
ÜKS PILGUHEIT	26
SEAL RANNAL	28
KEVADE TULEK	29
KEVAD JA SIIS SUVI	30
KÕIK TÄRKAB	31
ARMASTUS KEVADES	32
LIBLIKAS TOOB	34
SUVEKODU	35

ÖÖ JA PÄEV	36
SEISATA	37
SINI-MUST-VALGE	39
NÕIDUSE JA MAAGIA PÜHA	40
KODUKANT	42
AJARATAS	43
EHE	44
KOROONAAEG	45
ÕPILASMALEV	46
HIRED	48
NII TUNDUBKI	49
VANATAAT	50
OOTUS	51
SA LAHKUSID	53
ALEVILAAT	54
VANAD MAJAD	56
SUVEVAHEAEG	58
SÜNNIPÄEV	59
JÄRV	60
KEVAD-SÜGIS	61
KOLM ÕIT	62
KEVAD	63
AEG	64
SEE KÜLA TEAB	65
PUHATU	66